

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and Published by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a Joint Stock Company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street, in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зареєстроване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЯК ЗДОБУВАТИМУТЬ КИТАЙСЬКИЙ РИНОК ДЛЯ КАНАДІЙСЬКОЇ ПШЕНИЦІ

Коли Бенет проголошував в Ріджайні фармерам консервативні грушки на вербах, то одною з найбільших і найсолідніших була грушка — китайський ринок для канадійської пшениці. Зараз же пару днів після його обіцянки китайського ринку появилася в пресі телеграфічна новинка, що голова канадійського амбасадорства в орієнті Герберт Мардер спішно виїхав з Японії до Китаю у великій дипломатичній і торговельній місії. В тій телеграфічній новинці говориться, що представники англо-саксонського світа (капіталістичного) мають скликати на нараду усіх китайських генерал-бандитів, помирити їх між собою, дати їм величезну позичку в сумі одного мільярда доларів (\$1,000,000,000) на дуже вигідних умовах і в цей спосіб привести Китай до "політичної й економічної стабілізації".

Буржуазна преса Канади написала, що коли Бенет у своїй промові в Ріджайні обіцяв фармерам китайський ринок для канадійської пшениці, то якраз він мав на думці отой план "стабілізації Китаю", але покинув, як хитрий дипломат, що менше обіцяє, але більше дає, мовчав про це.

Обговорюючи промову Бенета в минулому числі "Укр. Роб. Вістей", ми сказали, що "довкола китайського ринку сплюються зовсім інші спекулятивні плани, які коштують один мільйон доларів, якими треба здушити визвольний рух Китаю". Зараз це підтверджується спеціальною телеграмою з Оттави до Вінніпегської "Фрі Прес". Підтверджується, що капіталісти англо-саксонського світа планують не тільки здушення визвольного руху трудящих Китаю ціною канадійської пшениці, але створення під проводом цих капіталістів об'єднаного фронту з усіх китайських генерал-бандитів проти Радянського Союзу.

В самій вище згаданій телеграмі з Оттави говориться, що цей план є більше політичний, як економічний. Найголовніше, говориться в телеграмі, що мільйони китайського населення стоять перед обличчям голоду і дипломати "у Вашингтоні й Лондоні боються, що Росія може використати положення для завойовання зверхності в республіці з двома цілями — для ширення комунізму й для здобуття ринку на продукти свого п'ятилітнього плану".

Ось чого йдуть провідники капіталістичної політики у Вашингтоні, Лондоні й Оттаві до Китаю, — а не шукати ринку для канадійської пшениці, щоб в цей спосіб рятувати фармерів. Йдуть вони туди не з порожніми руками, але везуть з собою один мільйон доларів, бо тільки за гроші можна купити спільний фронт китайських генерал-бандитів (буржуазні дипломати називають цих бандитів делікатно — "war lords") проти Радянського Союзу.

Так "leading citizens". Злучених Держав, Великої Британії й Канади обговорюють план, вкладаючи в нього \$1,000,000,000 в формі кредиту й це має бути щось у формі п'ятилітнього плану в Китаю. Ці три держави вкладають свій капітал так: Злучені Держави 690 мільйонів доларів, Велика Британія 250 мільйонів доларів, а Канада 60 мільйонів доларів. Ці гроші будуть дані китайським генералам у формі вигідного і довготермінового кредиту. За ці гроші Китай має купувати в Злучених Державих і у Великій Британії фабричні вироби (включаяючи, розуміється, воєнну амуніцію, тексти й гармати), а в Канаді пшеницю.

Іншими словами, гроші, зібрані з канадійських робітників і фармерів у формі прямих і посередніх податків канадійських капіталістів визначують китайським генерал-бандитам і за ці гроші (не за всі, але за частину, бо більша частина піде на озброєння проти визвольного руху трудящих Китаю), отже за ці гроші Китай має купувати в Канаді пшеницю.

В телеграмі з Оттави з 5 січня виразно говориться, що п'ятилітній уряд... а головню уряди-кредитори зможуть за ці гроші втримувати здатний воєнний штаб, озброювати ім підчинених воєнних лордів і здушувати різні повстання.

От який "орієнтальний ринок" мав на меті Бенет, коли говорив і не договарював про него в Ріджайні. Ринок озброєння китайських генералів проти Радянського Союзу й проти визвольних змагань китайського народу. І на це є 60 мільйонів доларів, а фармерам кажуть чекати на годсонсейську залізницю, на якісь спеціальні приватні позичкові корпорації і т. ін.

Але вертаємо далі до тої спеціальної телеграми з Оттави до "Фрі Прес". Говориться там, що видатні фінансисти Лондону тої "п'ятилітній план" в Китаю затвердили, Бенетів міністер Стівенс дав йому своє благословення, а головним батьком цього плану є Овен Д. Йонг, тої самий американський Йонг, плідном якого сковано Німеччину.

Телеграма далі каже, що коли б такий план і було переведено в життя, то про продаж канадійської пшениці в Китаю ще два-три роки нема що й думати. Друге — цей план ви-

ликав би опозицію Японії, Німеччини та Радянського Союзу, бо цей план на ділі має поневоляти політично й економічно Китай англо-саксонськими країнами.

Помінувши справжню мету цього плану, така спекуляція, каже телеграма, некорисна Канаді, бо в 1919 році Канада визначила була так Греції 7 мільйонів доларів, а Румунії 14 мільйонів доларів, або іншими словами канадійський уряд купив в канадійських капіталістів товарів для Греції й Румунії за 21 мільйони доларів і заплатив за них канадійським капіталістам грішми, зібраними з податків канадійського населення. Ні Греція ні Румунія цих грошей Канаді не звернули й тільки після довгих короводів погодилися на тім, що Греція має сплатити до 1948 року, а Румунія до 1967 року.

Так за гроші, зібрані з податків канадійського населення думає уряд Бенета заплатити канадійським капіталістам за частину тої пшениці, яка є в елевейторах і вивезти її до Китаю, але й то під умовою, що Китай здушить у себе визвольний рух трудящих і виступить об'єднаним фронтом проти СРСР.

Від такої "допомоги" канадійським фармерам дужше не стане — навіпаки, здешевлення канадійської пшениці, її величезну надвишку капіталістичні уряди планують використати для здушення революційного руху в Китаю й для створення на Далекому Сході протирадянського фронту під керівництвом капіталістів англо-саксонських держав.

КАТУВАННЯ БУВШИХ ПОСЛІВ В ТЮРМІ В БРЕСТ-ЛИТОВСЬКУ

Соймовий клуб народово-робітничої партії та пенеес внесли в польському союмі інтерпеляції в справі катування бувших соймових послів, яких Пилсудський порештував після розігнання союму й посадив у військову тюрму в Брест-Литовську. Нище наводимо уривок з тої інтерпеляції, щоб показати, як Пилсудський розправляється зі своїми противниками.

Арештованого посла Лібермана в дорозі поза Седльцеміснуючій поліційні органи та жандарми побили до нестями. В однім моменті ескортант-комісар державної поліції затримав авто і наказав послові Ліберманові висісти з нього, а за хвилину військовий жандарм приказав йому піти в ліс, де лежав на нього поліційний комісар. Др. Ліберман, підозріваючи, що це пастка, не хотів іти. Все же таки його пігнули прикладами жандармських крісів. Коли він став у лісі перед комісаром поліції, тоді той зі словами: "Чому драбуго не йдеш, коли тебе кличуть?" ударив його дичі в карк, нарушуючи йому в'язи. Від тих ударів др. Ліберман упав на землю, а тоді його власним плащем зав'язав йому голову, на яку сів один із ескортантів. Здерши із нього вбрання і серед лаянок: "Ти жиде, ти парку, ти смієш обвинувачувати Чеховича, ти смієш підносити голос проти пана маршала" — збили його до нестями, завдаючи йому більше як двадцять кривавих ран, які відтак ствердив на його тілі співбунувачевий із ним товариш келї бувший посол Попель.

Далі в інтерпеляції звертають увагу на те, що хоча всі особи були цивільні, їх посадили до військової в'язниці. Там піддали їх як підкомандних військовій владі, а спеціального полк Костек-Бернацькому і відобрали їх згід інтеренцій судової влади.

Інтерпелянти наводять розмову арештованого д-ра Лібермана із слідчим суддею, коли в сусідній кімнаті находилися полковники Костек-Бернацький і прокурор Михаловський. На запит: "Чим я провинився злочинно?" дістав від слідчого судді відповідь: "Через підготовку конгресу Центроліви, що мав насильно скинути уряд". Далі в розмові д-р Ліберман спитав: "А що маю зробити, щобі комунікуватися із суддею або прокуратором?" "Внесете писемко до прокуратора".

На це перебив полковник Костек-Бернацький такою заявою: "Мушу що заяву спростувати. Ніякого писма. Будете мусти згложитися до мене до рапорту".

Заяву, суперечну із приписаним карного кодексу, прийняли мовчки слідчий суддя та прокуратор.

Арештованих відрізали від світа в спосіб досі невідомий в судівництві, їм не дозволили порозумітися з оборонцями ні

який спосіб побито й послів Багінського та Корфанго. Жандарми потурбували крім того Путака і Барлицького, побили у варварській спосіб по лицю бувшого посла Когути й інших.

Ці вчислення не вичерпують усіх жертв варварського поступовання військового персоналу, що робив службу.

В часі биття з правила пускали в рух мотор для витягання води, аби голос здавив зойки катованих жертв. Дійшло до того, що як тільки мотор починав працювати, це було ознакою для увязнених, що когось з них піддають знову тортурам. Поруч тих фізичних тортур арештовани переходили інші тортури духові. Вони були під постійним жахом смерті. Супроти д-ра Прагера полковник Бернацький заявив: "Він образила мого шефа, то так, який він образила мене самого, як м'яг би казати вас тут під стіною розстріляти, і ніхто не сказав би мені слова". А супроти д-ра Лібермана полковник Бернацький сказав: "Усі арештовані залежать від приказу маршала Пилсудського буди рішати про їх долю".

Один зі старшин, незваний з назвища, заявив супроти д-ра Лібермана: "Доля арештованих залежить виключно від рішення маршала Пилсудського. Коли він скаже їх убити, то вони їх ують, коли скаже їх побити каліками, то вони по-

ЩО Я ЧУВ В САСКАТУНІ ПРО НАПАД "СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ"

Люди питають: чи саскатунська поліція є на услугах "стрілецької громади", чи "стрілецька громада" є на услугах поліції?

Приїхав я до Саскатуну в неділю, 21 грудня. Неділя вечером, як звичайно, немає де піти. Почув я, що є концерт в Укр. Роб. Домі. Пішов я на концерт і те, що почув я на концерті, мене зацікавило. На концерті крім одного привітального робітника, промовляв місцевий промовець — на жаль я не запам'ятав собі назвиск промовців.

Місцевий промовець оповідав присутнім, як один день перед тим, а саме в суботу 20 грудня вечером "стрілецька громада" в Саскатуні прийшла зорганізовано на робітничий мітинг до Укр. Роб. Дому, счинила бучу, а потім заклікала поліцію й так розбила мітинг.

Коли промовець оповідав про це, публіка слухала з великим обуренням проти цього нападу. Промовець закликав присутніх прийти на такий самий мітинг у вівторок.

Я, як приїждий, не дуже-то в тому розбирався. Але по концерті зайшов я на вечеру до ресторану, там було багато українських робітників і говорило про цей випадок. Робітники оповідали про цей хуліганський напад з обуренням. Один з присутніх почав обговорювати "патріотів" та "патріотичну роботу", як це він казав, але його обступили інші робітники й почали питати, яка то патріотична робота з поліцією, чому "патріоти" кличуть поліцію проти робітників. Один з робітників запитав:

— Скажіть мені, добродію, чи то поліція є на услугах стрілецької громади, чи стрілецька громада служить поліції?

— Що ви під тим розумієте? — Я хочу знати, чи то поліція післала стрілецьку громаду розбивати робітничий мітинг, а потім сама прийшла подивитися, чи добре вони виконують наказ, чи то стрілецька громада заклікала поліцію? Коли ви відповісте мені на це запитання, то я тоді відповім вам, чи стрілецька громада є на услугах проти робітників, чи поліція є на услугах стрілецької громади.

Але той добродій настроїв

Я не є "стрілець", я вже 20 літ в Канаді "стріляю" по різних гендах, а зараз "стріляю" за роботою, але я дозволю собі, запігати всіх стрільців в Канаді, чи ті саскатунські погромщики, що з поліцією розбивають робітничий мітинг, мають справді щось спільного з вами, стрільцями, синями українських седяй? Чи ви організуєте тут свої "громади" для того, щоб допомогати поліції розбивати робітничі мітинги? Я не хочу вірити, що воно так є.

Коли ні, то ви повинні засудити саскатунських погромщиків і відмежуватися від них. Коли ж ви дего не зробіте, то ваші "громади" засудять іде канадійське робітництво. Робітництво.

Замітка Редакції. — Вмущуючи спостереження переїздаючого робітника, ми щодо його запитування скажемо: Ми певні, що величезна більшість бувших воєнків Укр. Галицької Армії, які є зараз в Канаді, не мають нічого спільного з саскатунськими погромщиками. Найкращим свідомством цього є те, що багато цих бувших воєнків є гарними і прищовитими членами робітничо-фармерських організацій, багато є добрими симпатиками, приходять завжди до Укр. Роб. Домів в різних місцевостях Канади. Зрештою про їх настрій говорять їхні дописи на сторінках "УРВ". Що ж до хуліганського нападу на робітничий мітинг в Саскатуні та приклякання на него поліції, то за це не можна винувати навіть тих всіх стрільців, які є вже в "стрілецьких громадах", куди хі затягнуто під ріжними національними кличками для такої брудної роботи. Вони з часом побачуть, куди їх затягнуто й для чого, а навіть сама саскатунська подія багатством з них відкріє очі.

З другого боку — сам же дописувач каже, що він чув від саскатунських робітників, що між напасниками були такі "стрільці", які в часі українсько-польської війни стріляли ще без штанив по вулицях Саскатуну. Але сторінка "УРВ" відкрить для всіх тих бувших воєнків УГА, які хотіли б висловити свою думку з приводу нападу саскатунських погромщиків на робітничий мітинг.

РІЖНІ ВІСТІ.

ОСТРОГ НАД ГОРИНЕМ.

В очі проти 22-го листопада арештовано в Острозі під закидом належності до КПЗУ 10 осіб, між ними три жінки. Арештованих відвезено до слідчої в'язниці в Луцьку, звідки після 4-ох днів звільнено 5 осіб, а решту задержано.

ШАЛЕНЕ ЗБРОННЯ РУМУНІ.

Румунська преса сповіщає, що військовий бюджет Румунії на 1931 рік збільшав на три мільярди левів для того, щоб запровадити в війську сучасне озброєння. З огляду на це, що для шкільної модернізації армії цієї суми не вистарчить, румунський уряд готує — як кажуть — проєкт переозброєння війська протягом 5 років. Кошти маютья здобути з "надзвичайних джерел", тобто від французьких капіталістів і милітаристів.

АНГЛІЙСЬКО-ПОЛЬСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ В КИТАІ.

Англійська буржуазна газета "Дейлі Телеграф" отверто признаєть, що англійська й японська воєнні флоти на ріці Янзи ведуть воєнні операції проти китайської червоної армії. Газета інформує, що за останніх кілька тижнів англійські канонерки щось 40 разів брали участь у битвах із червоними.